

Visie natuur en herbegrenzingsvoorstel Natuur Netwerk Brabant binnen en nabij Landgoed Charlotte te Tilburg

Opdrachtgever: Gemeente Tilburg

November 2018

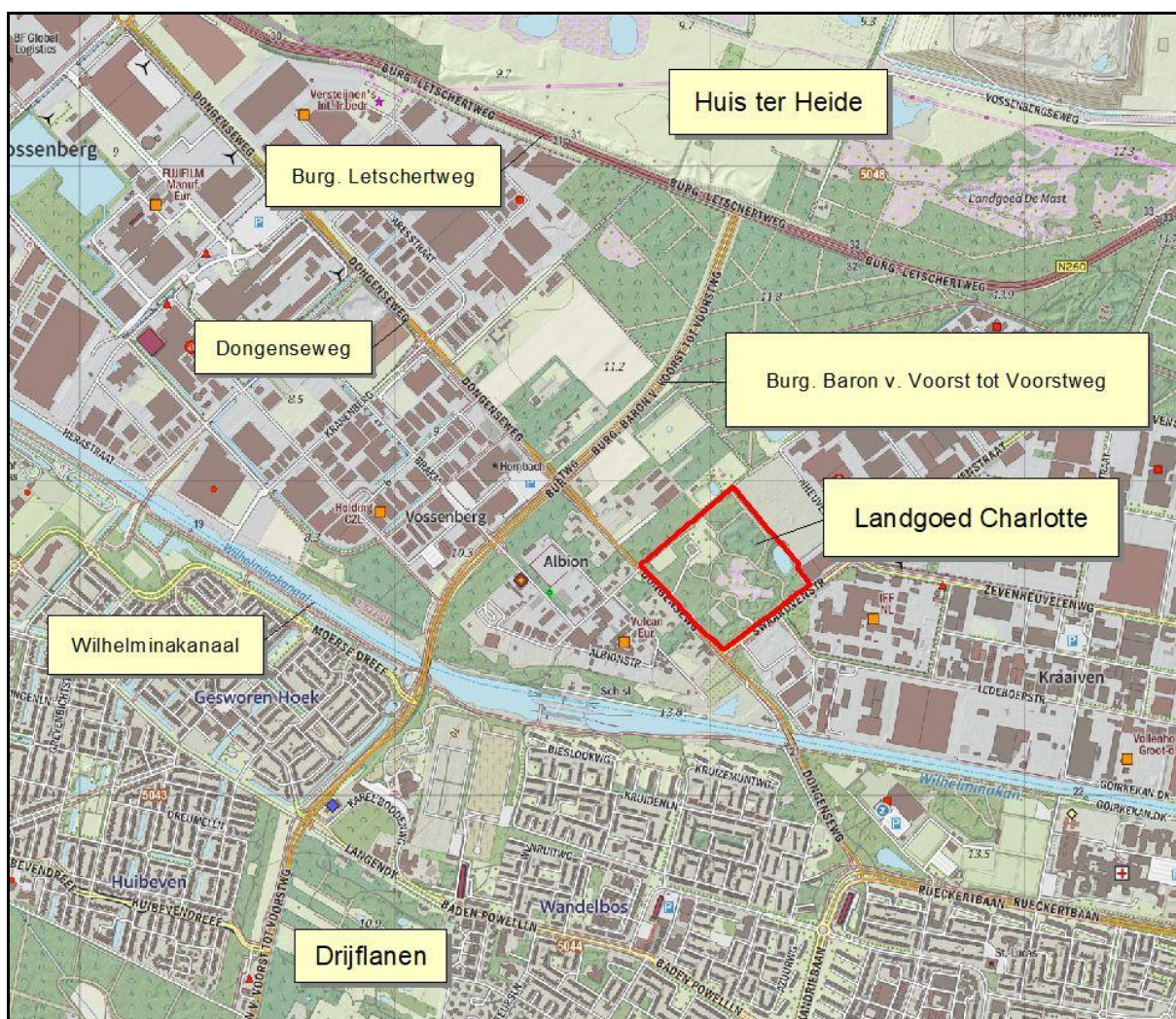
Inhoudsopgave

1. Inleiding	2
2. Saldobenadering en compensatie	3
2.1. Saldobenadering.....	3
2.2. Compensatie.....	3
3. Ontwikkelingen binnen Landgoed Charlotte.....	4
4. Visie natuur	5
5. Verlies en winst Natuur Netwerk Brabant	8
5.1. Verlies oppervlakte Natuur Netwerk Brabant binnen Landgoed Charlotte.....	8
5.2. Actuele en potentiële natuurwaarden binnen Landgoed Charlotte	8
5.2.1. Soorten	8
5.2.2. Natuurbeheertypen.....	10
5.3. Compensatie oppervlakte en correctie Natuur Netwerk Brabant binnen en nabij Landgoed Charlotte.....	10
5.3.1. Compensatie oppervlakte Natuur Netwerk Brabant	10
5.3.2. Correctie Natuur Netwerk Brabant	10
6. Natuurdoelstellingen binnen de compensatiegebieden en de ecologische corridor Drijfflanen/Wilhelminakanaal - Huis ter Heide	11
7. Conclusies	13
8. Literatuur en bronvermelding	14

1. Inleiding

De gemeente Tilburg heeft het voornemen om binnen Landgoed Charlotte een groot deel van het gebied te bestemmen als bedrijventerrein van het toekomstig Bedrijvenpark Charlotte. Door deze verandering van bestemming zal natuur die behoort tot het Natuur Netwerk Brabant (NNB) verdwijnen. Conform de saldobenadering (artikel 5.4. van de Verordening Ruimte Noord-Brabant) zal, door ondermeer het omruilen van gronden, een verbetering van de kwaliteit of kwantiteit van het Natuur Netwerk Brabant plaatsvinden.

Door de gemeente Tilburg is aan het Ecologisch Adviesbureau Cools de opdracht verleend om een herbegrenzingsvoorstel van het Natuur Netwerk Brabant nader uit te werken en een visie voor de natuur op te stellen binnen en nabij Landgoed Charlotte als aanvulling op de bestaande Visie integratie stad-land Dongenseweg.

Kaart 1: ligging en begrenzing van Landgoed Charlotte.

2. Saldobenadering en compensatie

2.1. Saldobenadering

Gedeputeerde Staten kunnen de begrenzing van het Natuur Netwerk Brabant op verzoek van de gemeente wijzigen in geval van een ruimtelijke ontwikkeling door toepassing van de saldobenadering. In artikel 5.4. van de Verordening ruimte zijn regels geformuleerd waaraan de saldobenadering moet voldoen. Voor het uitgewerkte voorstel in dit rapport zijn de belangrijkste:

- Onder de saldobenadering wordt verstaan een combinatie van onderling samenhangende plannen, projecten of handelingen waarvan één of enkele afzonderlijk een negatief effect hebben op het Natuur Netwerk Brabant, maar waarvan de gecombineerde uitvoering leidt tot een verbetering van de kwaliteit of kwantiteit van het Natuur Netwerk Brabant als geheel.
- Een ruimtelijke visie bestaande uit ondermeer:
 - de omvang van het gebied waarop de ruimtelijke visie betrekking heeft;
 - de doelen van de ruimtelijke visie, in het bijzonder wat betreft de verbetering van de kwaliteit en kwantiteit van het Natuur Netwerk Brabant waardoor een beter functioneren het Natuur Netwerk Brabant ontstaat;
 - op welke wijze wordt voldaan aan de regels inzake het compenseren van verlies van ecologische waarden en kenmerken, bedoeld in artikel 5.6 (Compensatie);
 - op welke wijze de uitvoering van de ruimtelijke visie is verzekerd.

De saldobenadering is in de hoofdstukken 4, 5 en 6 nader uitgewerkt.

2.2. Compensatie

In de artikelen 5.6. en 5.7. van de Verordening ruimte zijn regels geformuleerd waaraan een fysieke compensatie moet voldoen. Voor het uitgewerkte voorstel in dit rapport zijn de belangrijkste:

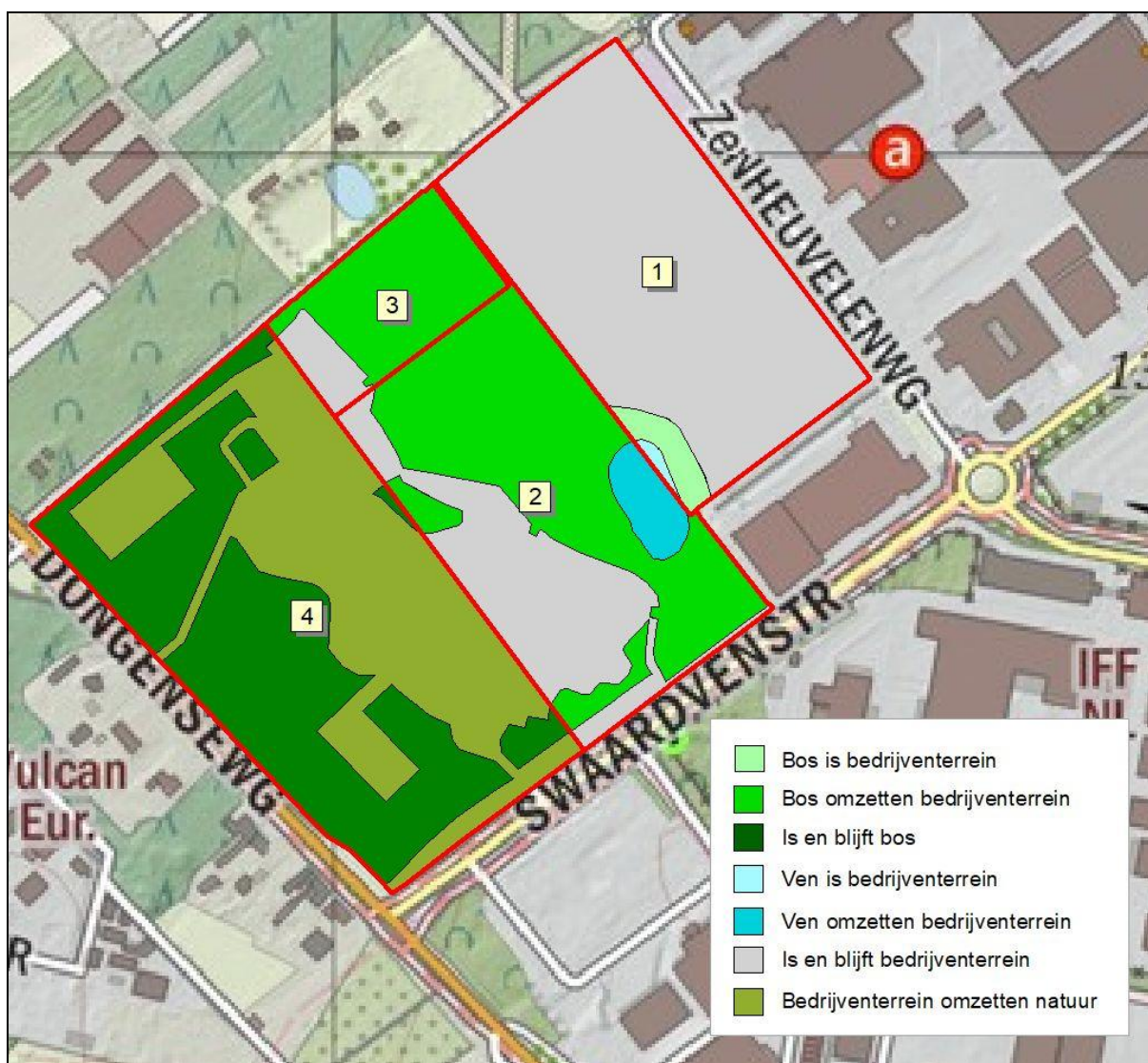
- De omvang van de compensatie wordt bepaald door de omvang van het vernietigde of verstoorde areaal en de ontwikkeltijd van de aangetaste natuur, conform de volgende indeling:
 - natuur met een ontwikkeltijd van 5 jaar of minder: geen toeslag;
 - tussen 5 en 25 jaar te ontwikkelen natuur: toeslag van 1/3 in oppervlak;
 - tussen 25 en 100 jaar te ontwikkelen natuur: toeslag van 2/3 in oppervlak;
 - bij een ontwikkelingsduur van meer dan 100 jaar: de toeslag in oppervlak en de gekapitaliseerde kosten van het ontwikkelingsbeheer is maatwerk.
- De fysieke compensatie vindt plaats in:
 - de niet gerealiseerde delen van het Natuur Netwerk Brabant;
 - de niet gerealiseerde ecologische verbindingzones.
- De toelichting bij een bestemmingsplan bevat een verantwoording over:
 - de omvang van het netto verlies aan ecologische waarden en kenmerken en op welke locatie dat optreedt;
 - de locatie waar en de wijze waarop het netto verlies wordt gecompenseerd;
 - de kwaliteit en kwantiteit van de compensatie;
 - de termijn van uitvoering;
 - de inhoud en realisatie van de voorgenomen mitigerende en compenserende maatregelen;
 - het reguliere- en ontwikkelingsbeheer.

In hoofdstuk 5 van dit rapport is de compensatie nader uitgewerkt.

3. Ontwikkelingen binnen Landgoed Charlotte

Op kaart 2 zijn de ontwikkelingen binnen Landgoed Charlotte in fasen weergegeven. Omstreeks 2009 bestond het landgoed nog uit ca. 15 ha bos, een bosvijver c.q. ven (opp. ca. 0,3 ha) en braakliggend terrein (opp. ca. 6 ha) waarop eertijds de gebouwen stonden van het revalidatiecentrum Charlotte Oord. Het braakliggend terrein raakte na de sloop van de gebouwen in de loop der jaren begroeid met heide-, grasland- en ruigteplanten, alsook struiken en bomen.

Deelgebied 1 behoort tot het bestemmingsplan Bedrijventerrein Kraaiven uit 2008. Binnen dit bestemmingsplan is geregeld dat het bos en een deel van de bosvijver c.q. ven konden worden omgezet naar bedrijventerrein. In 2009 of 2010 is het bos grotendeels verwijderd. Een strook bos en het deel van de bosvijver c.q. ven in deelgebied 1 is destijds niet verwijderd, maar is in de eerste helft van 2018 gekapt en gedempt, en in gebruik worden genomen als bedrijventerrein.

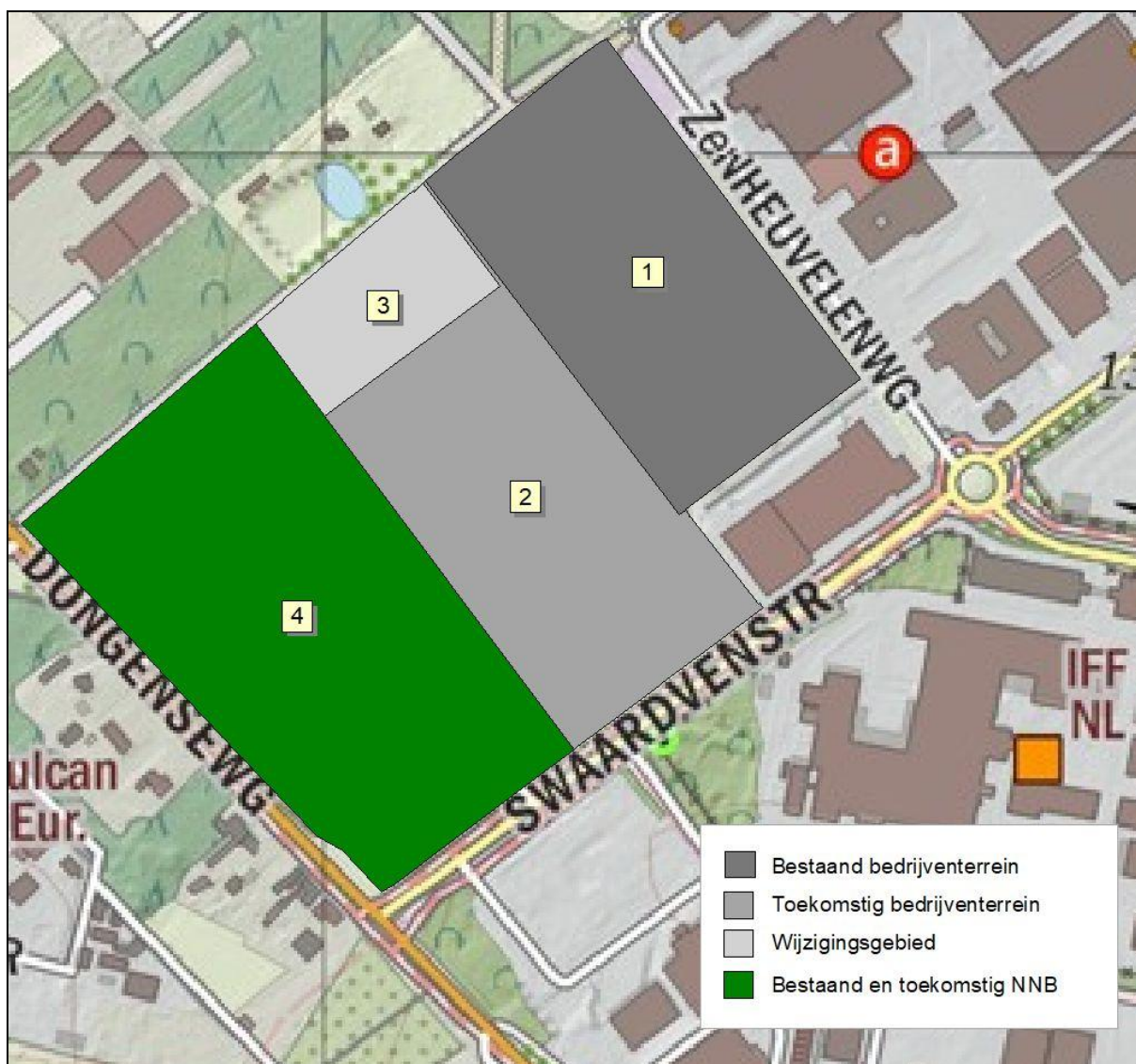

Kaart 2a: ontwikkelingen binnen Landgoed Charlotte.

Uit onderzoeken naar de vraag van bedrijventerreinen in Noord-Brabant tot en met 2040 blijkt dat nog een extra ruimtevraag te verwachten is voor met name kavels groter dan 5 ha.

Door optimalisatie van het bestemmingsvlak (deelgebied 1) bedrijvigheid aan de Zevenheuvelenweg uit het bestemmingsplan Kraaiven en het verschuiven van het bestemmingsvlak (deelgebied 2) be-

drijvigheid uit het bestemmingsplan Bedrijvenpark Charlotte ontstaat één grootschalige kavel van circa 10 ha. Om de marktkansen van deze kavel te vergroten wordt in deelgebied 3, een strook van ca. 1,4 ha, een wijzigingsbevoegdheid opgenomen. Naast bos bevindt zich in deelgebied 2 nog ruim de helft van de bosvijver. Deze bosvijver is tijdens de werkzaamheden in deelgebied 1 in zijn geheel gedempt. Deelgebied 3 bestaat voornamelijk uit bos. In de deelgebieden 2, 3 en 4 zijn de gebiedsdelen waarop vroeger de gebouwen van Charlotte Oord stonden nog altijd bestemd als bedrijventerrein. In de deelgebieden 2 en 3 zullen deze gebiedsdelen blijven bestaan uit bedrijventerrein, terwijl deze gebiedsdelen in deelgebied 4 zullen worden omgevormd naar natuur als onderdeel van het NNB. Naast deze nieuwe natuur bestaat deelgebied 4 voor 3,8 ha uit bestaand bos.

Kaart 2b: bestaande en toekomstige bestemmingen binnen Landgoed Charlotte.

4. Visie natuur

De visie voor de natuur binnen Landgoed Charlotte sluit aan op de visie voor de natuur zoals die is vastgelegd in de Visie integratie stad-land Dongenseweg uit 2014 van de gemeente Tilburg. De visie gaat uit van: *“De ambitie is dat het gebied rond de Dongenseweg een heldere structuur krijgt en de ruimtelijke kwaliteit en natuurwaarden in het gebied verhoogd worden. Stad en land worden met*

elkaar verweven: stad en land grijpen als vingers in elkaar. De natuur wordt versterkt en wordt verbonden met de grotere natuurgebieden ten noorden van Tilburg (De Mast en Huis ter Heide)".

Conform de Visie integratie stad-land Dongenseweg is op kaart 3 en onderstaande tekst de nadere uitwerking van de visie weergegeven. De tekst is beperkt tot de hoofdlijnen, zie voor de volledige tekst de Visie integratie stad-land Dongenseweg pagina 12 tot en met 16. De uitwerking van de visie is in dit rapport aangevuld met de gebieden Landgoed Charlotte en Bedrijvenpark Charlotte.

1, 2 en 3) Relatie plangebied met het aangrenzende bosgebied aan de noordkant.

Het bosgebied, aan weerszijden van de Burg. Baron van Voorst tot Voorstweg, dat onderdeel is van Landgoed De Mast blijft gehandhaafd en behoort tot het Natuur Netwerk Brabant. Faunatunnels onder de Burg. Baron van Voorst tot Voorstweg en de Burg. Letschertweg verbinden de bosgebieden met het natuurgebied Huis ter Heide ten noorden van de Burg. Letschertweg.

In het bos, aan de rand van bedrijventerrein Kraaiven, ligt het waterbergingsgebied de Wolterbeek. De ambitie is de waterkwaliteit van het 'ven' te verbeteren door het regenwaterriool van de stedelijke functies langs de Dongenseweg af te koppelen op een watergang, die het water naar de plas leidt.

4) Ecologische corridor Wilhelminakanaal – Huis ter Heide.

Langs de Burg. Baron van Voorst tot Voorstweg wordt een ecologische corridor gerealiseerd voor amfibieën (met als doelsoort de kamsalamander), dagvlinders, vogels, kleine zoogdieren en vleermuizen. De corridor moet zo ontworpen worden dat deze bruikbaar is voor diersoorten die een verbinding nodig hebben. De corridor bestaat uit poelen, bloemrijk grasland, struweel en bos. Met name voor dagvlinders, vogels en vleermuizen is een geleidende structuur van laag naar hoog nodig.

De ecologische corridor is een essentieel onderdeel van de ecologische verbindingszone tussen de Drijflanen en Huis ter Heide die zal worden opgenomen in Natuur Netwerk Brabant.

5 en 6) Overgang van gemengde zone naar bosgebied.

De zones zijn relatief open met plaatselijk een bosperceel. De zones worden ecologischer ingericht met open grasland en landschapselementen, zoals poelen en solitaire boomgroepen. De zones vormen de overgang tussen de afwisselende open en gesloten percelen aan de Dongenseweg (deelgebied 8) en het relatief dichte bosgebied van Landgoed De Mast (deelgebieden 1 en 2). Op de overgang van het open landschap naar de meer gemengde zone komt een wadi. Deze heeft niet alleen een waterafvoerende functie, maar dient ook als afscherming van de stedelijke functies.

7) Wielevenweg.

De zone langs de Wielevenweg vormt aan de westzijde van het plangebied de overgang van het relatief open landschap naar het noordelijk deel van het bedrijventerrein Vossenbergh. In deze zone kunnen zich bedrijven vestigen die weinig milieubelastend zijn, in combinatie met een aantal 'stedelijke functies' die niet in de stad passen, maar ook niet in het buitengebied.

8) Noordkant Dongenseweg: de mengzone en woningen in groene, tuinachtige setting.

Deze mengzone bestaat uit woningen, bedrijfsgebouwen met hier en daar bospercelen die onderdeel zijn van het NNB. Sommige percelen bieden de mogelijkheid om nieuwe of vervangende bebouwing te realiseren. De functies die in de mengzone komen betreffen de zogenaamde stadsrand- of kernrandfuncties; het zijn functies die elders in de stad geen goede plek kunnen vinden en die niet passen in het buitengebied. Maatschappelijke voorzieningen zijn ook mogelijk.

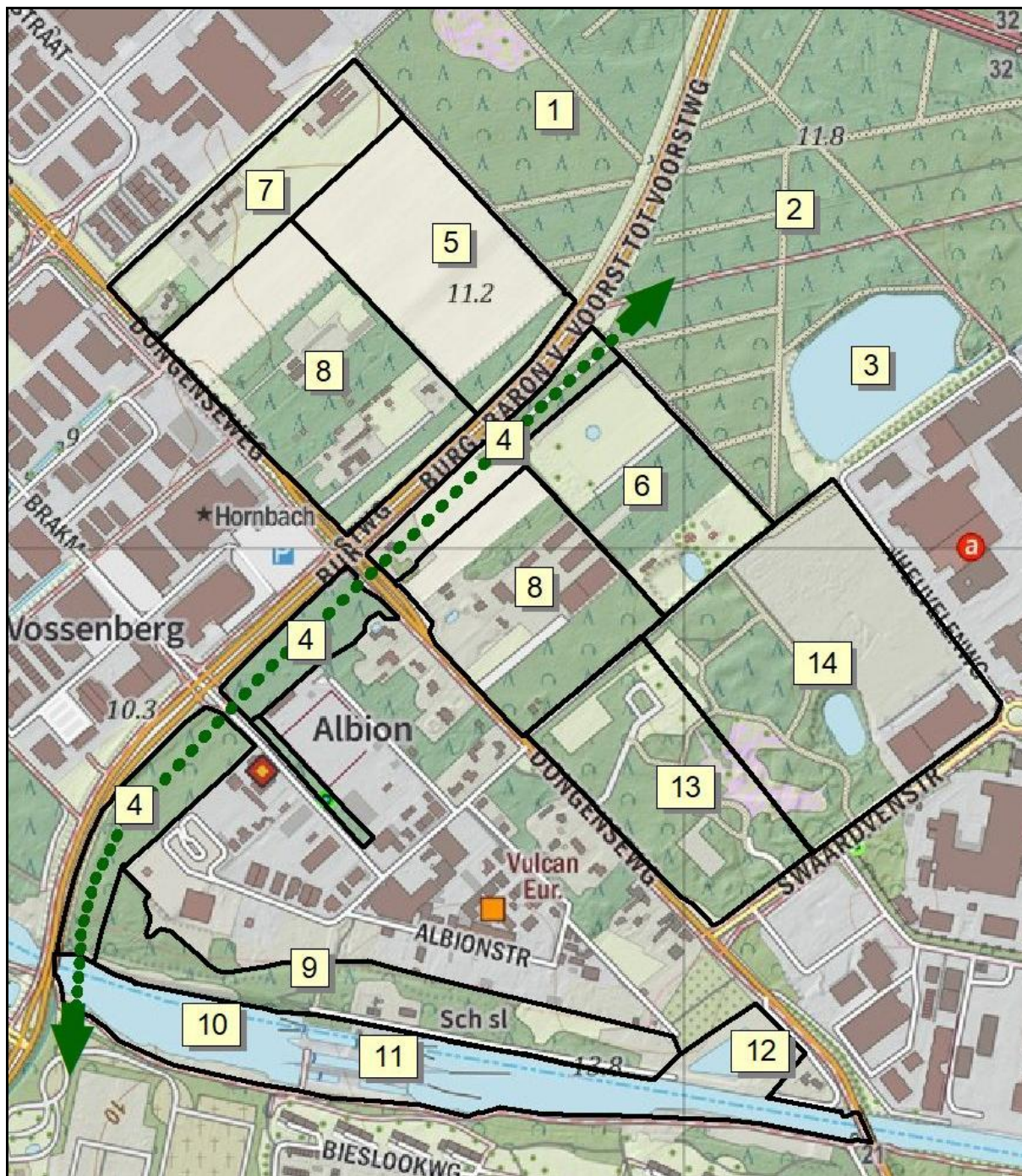
Naast een goede landschappelijke inpassing, waarbij geen afbreuk wordt gedaan aan de groene dooradering van het gebied, moeten de functies milieutechnisch passen en moeten ze een bijdrage leveren aan de natuurontwikkeling in het gebied (rood voor groen).

9) Bos en bergingsvijver voor water.

De noordkant van het Wilhelminakanaal bestaat uit een brede bosstrook. Om wateroverlast op het aangrenzende bedrijventerrein Albion te voorkomen, wordt in het bos een bergingsvijver ingepast.

10, 11 en 12) Wilhelminakanaal, sluisencomplex en zwaaiikom.

Het Wilhelminakanaal (10) is verbreed en er is een nieuwe sluis (11) gerealiseerd, waardoor dit gedeelte van het Wilhelminakanaal ook toegankelijk is voor klasse IV-schepen. Het sluiscomplex biedt kansen op het gebied van toerisme en educatie. Ten oosten van de sluis is een zwaaiikom (12) aangelegd, waar klasse IV-schepen kunnen keren.

Kaart 3: uitwerking Visie integratie stad-land Dongenseweg aangevuld met Landgoed Charlotte en Bedrijvenpark Charlotte.

13) Landgoed Charlotte.

Door de realisering van het Bedrijvenpark Charlotte zal ongeveer een derde van de oorspronkelijke oppervlakte van Landgoed Charlotte overblijven. Binnen het resterende landgoed zullen naast het reeds bestaande bos de gebiedsdelen die nu nog de bestemming bedrijventerrein hebben worden omgezet naar natuur als compensatie van de natuurwaarden die verloren gaan door de uitbreiding van het Bedrijvenpark Charlotte. Deze natuur sluit uit stedenbouwkundig oogpunt aan op de groene mengzone aan de noordkant van de Dongenseweg (zie ook punt 8).

Met name de vogels, insecten, vleermuizen en grondgebonden zoogdieren die verblijven binnen Landgoed Charlotte zullen, via bosjes in de deelgebieden 8 en 6, in directe verbinding staan met de bossen in Landgoed De Mast en vervolgens met het natuurgebied Huis ter Heide.

Voor diverse vogel- en vleermuissoorten die in het stedelijk gebied verblijven of foerageren, zal Landgoed Charlotte een belangrijke verblijf-, rust- of foerageerplaats zijn.

14) Bedrijvenpark Charlotte.

Het bedrijventerrein tussen het huidige Landgoed Charlotte en de Zevenheuvelenweg zal in westelijke richting worden uitgebreid. Hiervoor zullen de bossen en een ven die onderdeel zijn van het NNB verdwijnen. Compensatie zal plaats vinden binnen het resterende deel van Landgoed Charlotte en binnen het plangebied Visie integratie stad-land Dongenseweg.

Het bedrijvenpark zal middels bestaande en nog aan te planten bomen worden gescheiden van Landgoed Charlotte om zodoende eventueel hinder (licht en geluid) vanuit het bedrijvenpark op de natuur in het landgoed te voorkomen.

5. Verlies en winst Natuur Netwerk Brabant

5.1. Verlies oppervlakte Natuur Netwerk Brabant binnen Landgoed Charlotte

Om de ontwikkelingen met betrekking tot verlies, behoud en winst van de natuur in Landgoed Charlotte te kunnen weergegeven is het gebied opgedeeld in vier ontwikkelingsfasen:

- Deelgebied 1: binnen het bestemmingsplan Bedrijventerrein Kraaiven (vastgesteld in 2009) is dit deelgebied reeds gewijzigd van natuur in bedrijventerrein. Het overgrote deel van het voormalige bos is in 2009 of 2010 gekapt en nadien voor een deel bebouwd met bedrijfsgebouwen. De nog resterende bosstrook is in de eerste helft van 2018 verwijderd. Uit praktische overwegingen is vooruitlopend op de ontwikkelingen het ven in de eerste helft van 2018 in zijn geheel gedempt. Het verlies aan natuurwaarden in deelgebied 1 is al de afgelopen jaren gecompenseerd.
- Binnen de deelgebieden 2 en 3 zal in totaal 3,561 ha bos en ven, dat onderdeel is van het NNB, verdwijnen en is compensatie noodzakelijk.
- Deelgebied 4: zal blijven bestaan uit 3,846 ha bos, terwijl de oppervlakte (=3,779 ha) bedrijventerrein zal worden gebruikt als compensatiegrond (zie kaart 4 en par. 5.3.1.).

5.2. Actuele en potentiële natuurwaarden binnen Landgoed Charlotte

5.2.1. Soorten

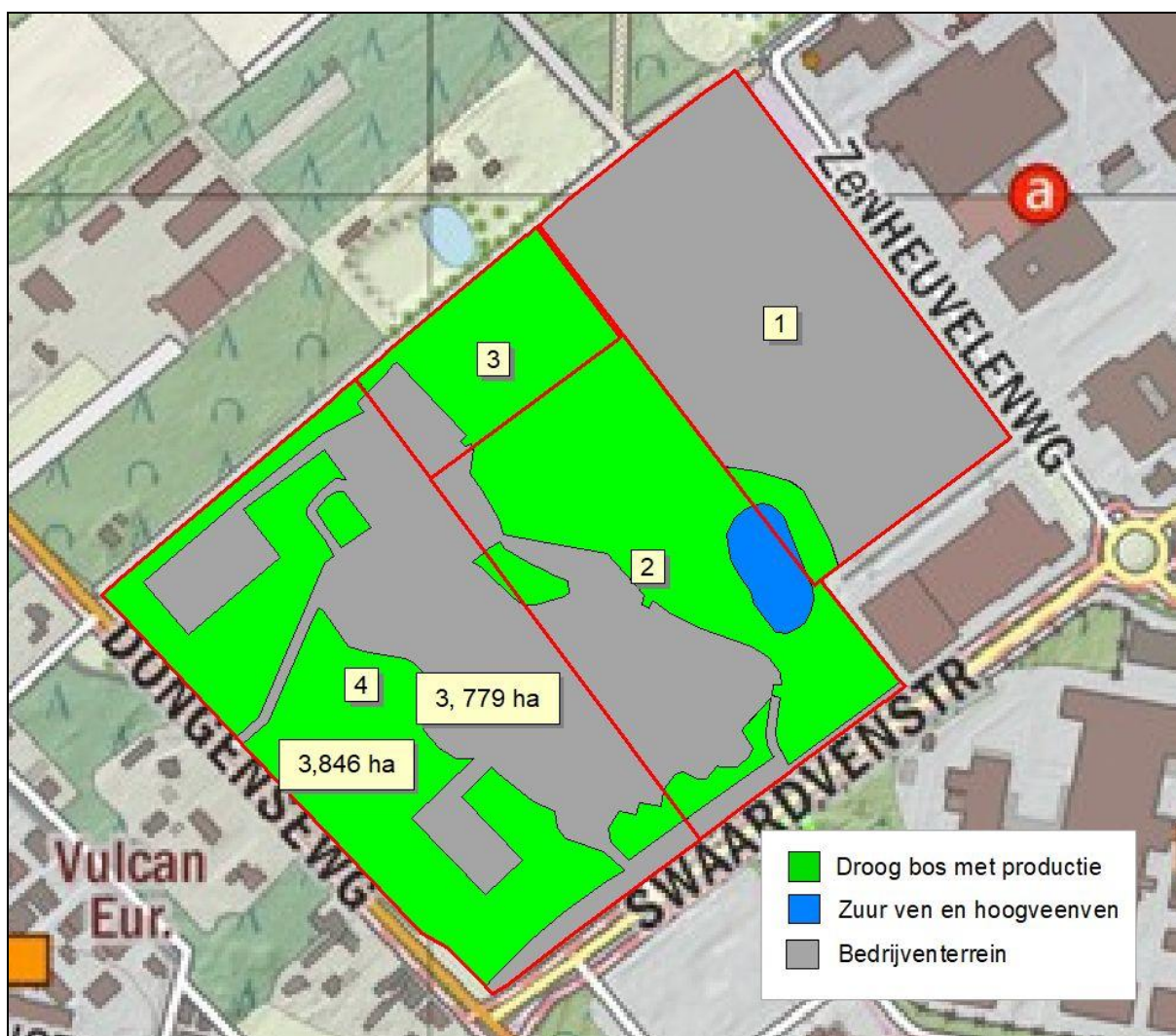
Binnen de deelgebieden (2 en 3), waarvan het voornemen is deze te wijzigen van natuur behorende tot het NNB in bedrijventerrein, komen diverse beschermde diersoorten voor.

In en bij de bosvijver c.q. ven verblijven de bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander. In de bossen zijn territoria en/of nesten waargenomen van de boomklever, grauwe vliegenvanger, gekraagde roodstaart, bosuil, boomkruiper en kuifmees. Foeragerende exemplaren zijn waargenomen van de gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, watervleermuis en gewone grootoorvleermuis, alsook baltsactiviteiten van de gewone dwergvleermuis. Daarnaast zijn

grondgebonden zoogdieren waargenomen zoals de bosmuis, rosse woelmuis, egel, eekhoorn, ree en vos. Door de geplande ontwikkelingen zullen de verblijf-, rust- en/of foerageerplaatsen van bovengenoemde beschermde diersoorten verdwijnen.

In het deelgebied (4) waar de natuurwaarden worden behouden dan wel worden ontwikkeld zijn eveneens diverse beschermde diersoorten waargenomen, zoals territoria en/of nesten van de havik, sperwer, grote bonte specht, boomkruiper, kuifmees en vuurgoudhaan, foeragerende exemplaren van de gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en gewone grootoorvleermuis, alsook baltsactiviteiten van de gewone dwergvleermuis. Ook in dit deelgebied zijn grondgebonden zoogdieren waargenomen zoals de bosmuis, rosse woelmuis, egel, eekhoorn, ree en vos.

Doordat in de toekomst de oppervlakte van het leefgebied in het gehele landgoed (= deelgebieden 2, 3 en 4) zal verminderen zullen enkele soorten het resterende deel (= deelgebied 4) van het landgoed mogelijk niet meer gebruiken als verblijf-, rust- of foerageerplaats. Met name geldt dit voor de havik, sperwer, grote bonte specht, vos en mogelijk ook vleermuissoorten zoals rosse vleermuis en gewone grootoorvleermuis. De compensatiegebieden buiten het landgoed zullen voor deze soorten geen of nauwelijks een alternatief leefgebied zijn. Voor de andere vogel- en zoogdiersoorten zal het resterende deel van het landgoed een verblijf-, rust- of foerageerplaats blijven.

Kaart 4: opdeling van Landgoed Charlotte in vier ontwikkelingsfases.

5.2.2. Natuurbeheertypen

Het huidige landgoed bestaat voor ca. 8 ha uit het natuurbeheertype Droog bos met productie. Hier van zal ongeveer de helft verdwijnen door de uitbreiding van het bedrijventerrein. Het natuurbeheertype komt algemeen in de omgeving van het landgoed voor en is op een relatief eenvoudige manier te ontwikkelen op droge en voedselarme zandgrond. De ontwikkelingstijd is echter tamelijk lang, namelijk 75-100 jaar. Het ven op het landgoed is in het provinciaal natuurbeheerplan aangeduid met het natuurbeheertype Zuur ven en hoogveenven. Het 'ven' is een in de jaren '80 gegraven bosvijver met een houten beschoeiing in de oevers. In en langs het 'ven' groeien ondermeer mattenbies, gele lis, witte waterlelie, grote kattenstaart, melkeppe, moeraszegge en voorheen ook gele plomp, oeverzegge en koningsvaren. De begroeiing in en langs het 'ven' zijn niet typerend voor een zuur ven en hoogveenven. De kans dat de bosvijver zich naar het desbetreffende ventype kan ontwikkelen wordt nagenoeg onmogelijk geacht. De huidige en toekomstige plantengroei in en langs de bosvijver komen eerder overeen met het natuurbeheertype Zoete plas. Dit natuurbeheertype is (zeer) eenvoudig te ontwikkelen door ondermeer het aanleggen van poelen, waarbij de ontwikkelingstijd 5-25 jaar is. Aangezien de bosvijver door de provincie is aangewezen als Zuur ven en hoogveenven dient te worden uitgegaan van een ontwikkelingstijd van 25-100 jaar.

5.3. Compensatie oppervlakte en correctie Natuur Netwerk Brabant binnen en nabij Landgoed Charlotte

5.3.1. Compensatie oppervlakte Natuur Netwerk Brabant

Conform de voorschriften met betrekking tot compensatie van de provincie Noord-Brabant dient voor de natuurbeheertypen Droog bos met productie en Zuur ven en hoogveenven een toeslag worden gehanteerd van 2/3 in oppervlak. Uitgaande van de 3,561 ha bos en ven die binnen Landgoed Charlotte verdwijnt, is dus compensatie noodzakelijk van in totaal 5,935 ha.

In de onderstaande tekst en kaart 5 is aangegeven waar de compensatie zal worden uitgevoerd.

- Deelgebied 1: de gebiedsdelen (in totaal 3,779 ha) binnen het resterende Landgoed Charlotte die momenteel nog zijn bestemd als bedrijventerrein zullen worden omgezet naar natuur behorende tot het NNB.
- Deelgebied 2: het deelgebied (0,354 ha) bestaat momenteel uit een woning met tuin, omzetting naar natuur behorende tot het NNB is (zeer) kansrijk. Het deelgebied is een belangrijk onderdeel van de ecologische corridor Drijflanen/Wilhelminakanaal – Huis ter Heide.
- Deelgebied 3: momenteel bestaat het 1,062 ha grote deelgebied uit bouwland. Omzetting naar natuur behorende tot het NNB is (zeer) kansrijk. Het deelgebied is een belangrijk onderdeel van de ecologische corridor Drijflanen/Wilhelminakanaal – Huis ter Heide.
- Deelgebied 4: momenteel bestaat het ruim 0,697 ha grote deelgebied uit een tuin, poel en braakliggend terrein, omzetting naar natuur behorende tot het NNB is (zeer) kansrijk.

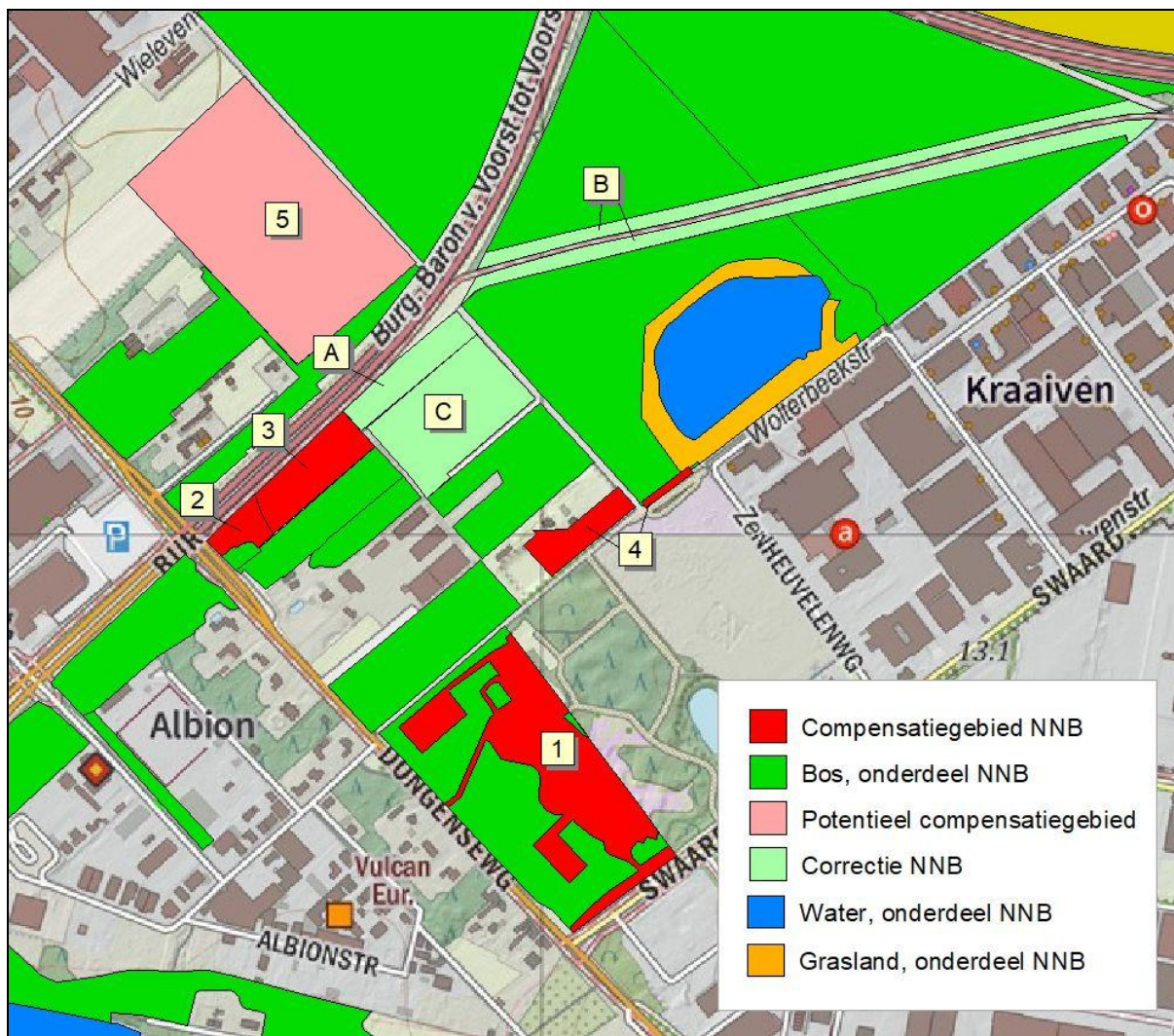
Deelgebied 5 (7,170 ha) is momenteel in gebruik als bouwland. Het deelgebied is niet noodzakelijk voor de compensatie in relatie met Landgoed Charlotte. Het deelgebied is aangewezen als potentieel compensatiegebied ten behoeve van toekomstige projecten.

5.3.2. Correctie Natuur Netwerk Brabant

Een drietal deelgebieden nabij Landgoed Charlotte zijn momenteel geen onderdeel van het NNB, maar bestaan wel uit bos of compensatiegebied. Deelgebied A bestond reeds voor de aanleg van de Burg. Baron van Voorst tot Voorstweg uit bos, echter is niet aangewezen als een onderdeel van het NNB. Het bosperceel (0,830 ha) is een onderdeel van de ecologische corridor Drijflanen/Wilhelminakanaal – Huis ter Heide. Deelgebied B bestaat uit stroken bos (in totaal 3,418 ha) aan weerszijden van het fietspad die niet zijn aangewezen als een onderdeel van het NNB. De bosstroken zijn eigendom van Natuurmonumenten en de gemeente Tilburg.

Deelgebied C (2,329 ha) is al in een eerder stadium door de gemeente aangewezen als compensatiegebied. In 2015 was het deelgebied ook aangegeven op de ambitiekaart van het Natuurbeheerplan als onderdeel van het NNB. Op de vigerende ambitiekaart van het Natuurbeheerplan is het deelgebied echter geen onderdeel meer van het NNB. Momenteel is het deelgebied tijdelijk in gebruik en ingericht voor hondentraining.

Voorstel is om de genoemde deelgebieden te begrenzen als onderdeel van het NNB, waardoor een versterking van het natuurnetwerk ontstaat.

Kaart 5: compensatie en correctie NNB binnen en nabij Landgoed Charlotte.

6. Natuurdoelstellingen binnen de compensatiegebieden en de ecologische corridor Drijflanen/Wilhelminakanaal - Huis ter Heide

Landgoed Charlotte zal naast het bestaande Droog bos met productie in de delen die zijn aangewezen voor compensatie gaan bestaan uit ruigte, struweel met hier en daar bomen. Het beheer zal bestaan uit een (zeer) extensief maai- en/of begrazingsbeheer, zodat op langere termijn de compensatiegebieden meer zullen dichtgroeien met struweel en bomen. Het natuurbeheertype zal bestaan uit Ruigteveld.

Op de grens met het toekomstige Bedrijvenpark Charlotte zal een enkele meters brede strook bos worden gerealiseerd die deels zal worden aangeplant.

De overige bestaande en nieuwe compensatiegebieden (deelgebieden 2, 3, 4 en C op kaart 5) ter weerszijden van de Burgemeester Baron van Voorst tot Voorstweg zullen eveneens bestaan uit ruigte, struweel met hier en daar bomen. Voor de deelgebieden A en B op kaart 5 is geen verandering in het huidige beheer noodzakelijk.

Kaart 6: natuurobjectstellingen tussen de Drijflanen en Huis ter Heide.

Essentieel voor de ontwikkeling van de ecologische corridor/verbindingszone tussen de Drijflanen/Wilhelminakanaal en Huis ter Heide is de aanleg van diverse poelen binnen zowel de compensatiegebieden als in de bestaande bosgebieden en in het gebied tussen de Drijflanen en het Wilhelminakanaal. De poelen zijn gesitueerd aan de oostzijde van de Burgemeester Baron van Voorst tot Voorstweg. Aangezien de ecologische corridor gelegen is op een hogere en droge zandrug zullen de poelen worden voorzien van een leemlaag om voldoende water te kunnen behouden.

Ten behoeve van de realisering van de ecologische verbinding moeten er faunatunnels worden aangelegd onder de Dongenseweg, Pater Geurtjensweg, Karel Boddeweg en Jozef Platteweg, alsook

fauna uitstapplaatsen langs het Wilhelminakanaal. Een en ander zal nader worden uitgewerkt als de verbingszone weer onderdeel is van het Natuur Netwerk Brabant en komt niet ten laste van de activiteiten met betrekking tot Landgoed Charlotte.

Binnen de bospercelen in de ecologische corridor dient zoveel mogelijk een geleidelijk overgang te worden gecreëerd tussen hoge en lage begroeiing, die bestaat uit ruigte, struiken en vervolgens bomen. Daarnaast dient de ruimte rondom de poelen voldoende boomvrij te zijn zodat zonlicht het water in de poel kan opwarmen.

7. Conclusies

- Door de realisering van het Bedrijvenpark Charlotte zal ongeveer een derde van de oorspronkelijke oppervlakte van Landgoed Charlotte overblijven. Binnen het resterende landgoed zullen naast het reeds bestaande bos de gebiedsdelen die nu nog de bestemming bedrijventerrein hebben worden omgezet naar natuur als compensatie van de natuurwaarden die verloren gaan door de uitbreiding van het Bedrijvenpark Charlotte. Met name de vogels, insecten, vleermuizen en grondgebonden zoogdieren die verblijven binnen Landgoed Charlotte zullen, via bosjes nabij het landgoed, in directe verbinding staan met de bossen in Landgoed De Mast en vervolgens met het natuurgebied Huis ter Heide. Voor diverse vogel- en vleermuissoorten die in het stedelijk gebied verblijven of foerageren, zal Landgoed Charlotte een belangrijke verblijf-, rust- of foerageerplaats zijn.
- Uitgaande van de 3,561 ha bos en ven die binnen Landgoed Charlotte verdwijnt, is inclusief een toeslag van 2/3 in oppervlak, een natuurcompensatie noodzakelijk van in totaal 5,935 ha. De compensatie zal bestaan uit:
 - de gebiedsdelen (3,779 ha) binnen het resterende Landgoed Charlotte die momenteel nog zijn bestemd als bedrijventerrein.
 - een tweetal percelen (0,354 en 1,062 ha) langs de Burgemeester Baron van Voorst tot Voorstweg die momenteel bestaan uit een woning met tuin en uit bouwland. De percelen zijn een belangrijk onderdeel van de ecologische corridor Drijflanden/Wilhelminakanaal – Huis ter Heide.
 - een drietal percelen (samen 0,697 ha) aan de Dongenseweg, die momenteel bestaan uit een tuin met poel en braakliggend terrein worden omgezet naar natuur als onderdeel van het NNB.
- Een drietal deelgebieden nabij Landgoed Charlotte zijn momenteel geen onderdeel van het NNB, maar bestaan wel uit bos of (vastgesteld) compensatiegebied. Voorstel is om de genoemde deelgebieden te begrenzen als onderdeel van het NNB.
- Landgoed Charlotte zal naast het bestaande Droog bos met productie in de delen die zijn aangegeven voor compensatie gaan bestaan uit ruigte, struweel met hier en daar bomen. Het beheer zal bestaan uit een (zeer) extensief maai- en/of begrazingsbeheer, zodat op langere termijn de compensatiegebieden meer zullen dichtgroeien met struweel en bomen. Het natuurbeheertype zal bestaan uit Ruigteveld. Op de grens met het toekomstige Bedrijvenpark Charlotte zal een enkele meters brede strook bos worden gerealiseerd die deels zal worden aangeplant. De overige bestaande en nieuwe compensatiegebieden ter weerszijden van de Burgemeester Baron van Voorst tot Voorstweg zullen eveneens bestaan uit ruigte, struweel met hier en daar bomen.
- Essentieel voor de ontwikkeling van de ecologische corridor tussen de Drijflanden/Wilhelminakanaal en Huis ter Heide is de aanleg van diverse poelen binnen zowel de compensatiegebieden als in de bestaande bosgebieden en in het gebied tussen de Drijflanden en het Wilhelminakanaal.

8. Literatuur en bronvermelding

Korsten, E. en G.F.J. Smit, 2015.

Beschermde soorten Charlotte Oord, Tilburg. Inventarisatie en effectbeoordeling. Bureau Waardenburg Rapportnr. 15-213. Culemborg.

Gemeente Tilburg, 2008.

Bestemmingsplan Bedrijventerrein Vossenbergh 2008, 5^e herziening (naast Wielevenweg 20). Tilburg.

Gemeente Tilburg, 2011.

Ontwikkelingsvisie Karel Boddenweg. Tilburg.

Gemeente Tilburg, 2014.

Visie integratie stad-land Dongenseweg. Tilburg.

Gemeente Tilburg, 2018.

Concept-bestemmingsplan Bedrijvenpark Charlotte e.o. 2018 (deel 2). Tilburg.

Provincie Noord-Brabant, 2017.

Natuurbeheerplan Noord-Brabant. 's-Hertogenbosch.

Provincie Noord-Brabant, 2017.

Verordening ruimte Noord-Brabant. 's-Hertogenbosch.